

PLA DE SOSTENIBILITAT

DE RECURSOS, EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I RESIDUS

CEIP POETA PLA Y BELTRÁN

CURS 2025-2026

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ.....	3
2	CONTEXT ACTUAL DE LA SOSTENIBILITAT I AGENDA 2030	4
2.1	Marc Normatiu	5
3	DIAGNÒSTIC INICIAL	6
3.1	Característiques del centre educatiu i de l'entorn	6
4	PLA D'ACCIÓ.....	7
4.1	Consum energètic:	8
4.2	Consum de materials	10
4.3	Consum d'aliments i malbaratament alimentari.....	11
4.4	Implantació de la compostadora escolar.	12
4.5	Reducció de residus	13
4.6	Mobilitat sostenible	13
4.7	Compromís amb el reciclatge	14
4.8	Educació ambiental.....	15
4.9	Implantació d'un hort escolar	16
4.10	Visites al medi natural o urbà.....	17
4.11	Cinema ambiental a les tutories.....	17
4.12	Coordinació amb l'Ajuntament d'Ibi per a campanyes ambientals	18
5	DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ	18
6	SEGUIMENT I AVALUACIÓ	19
6.1	Objectius del seguiment i l'avaluació.....	19
6.2	Estructura del seguiment	20
6.3	Instruments d'avaluació	20
6.4	Indicadors de seguiment	20
6.5	Avaluació final i propostes de millora	21
6.6	Continuïtat i revisió del pla.....	21
7	BIBLIOGRAFIA I RECURSOS WEB	22
7.1	Bibliografia.....	22
7.2	Recursos web	22

1 INTRODUCCIÓ

Ens trobem immersos en una etapa clau per al futur del planeta, en què la humanitat ha de fer front a una sèrie de desafiaments ambientals, socials i econòmics de gran envergadura. El canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, la contaminació, l'esgotament dels recursos naturals i els efectes derivats d'un model econòmic lineal i insostenible han posat en evidència la necessitat urgent de transformar els nostres sistemes de producció, consum i convivència. En aquest context, es plantegen reptes globals com la transició cap a una economia circular, la descarbonització progressiva de l'energia, la reducció de residus i l'ús responsable dels recursos naturals. Reptes que no poden ser abordats de manera aïllada, sinó que han de ser integrats de forma transversal en totes les polítiques públiques, especialment en l'àmbit educatiu.

La comunitat educativa té un paper fonamental en aquest procés de canvi. Les escoles són espais privilegiats on es construeixen valors, actituds i coneixements que influiran directament en el comportament de les generacions futures. No es pot concebre una educació de qualitat sense una clara aposta per la sostenibilitat, la justícia social, la igualtat d'oportunitats i el respecte pel medi ambient. És, per tant, imprescindible que els centres educatius participen activament en la promoció d'un model de desenvolupament sostenible, arrelat al territori i connectat amb les necessitats reals de la societat.

Amb aquesta visió, el Decret 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics d'Educació Infantil i Primària, estableix en el seu article 67 l'obligació de col·laborar amb els tècnics de l'Administració municipal en l'elaboració d'un pla de sostenibilitat de recursos, eficiència energètica i tractament de residus, el qual s'incorporarà al projecte de gestió del centre. Aquest instrument permetrà establir línies d'actuació clares i concretes que milloren la sostenibilitat ambiental del centre i fomenten una cultura ecològica entre l'alumnat, el professorat i tota la comunitat educativa.

Amb aquest objectiu, s'ha elaborat el present document, que recull les accions necessàries per a la redacció del Pla de Sostenibilitat de recursos, eficiència

energètica i tractament de residus al CEIP Poeta Pla i Beltrán (Ibi). Aquest procés es durà a terme des d'una perspectiva col·laborativa, de treball en xarxa i d'escolta activa de tots els actors implicats —equip directiu, professorat, alumnat, famílies, personal no docent i administració local—, per tal d'aconseguir un pla realista, viable i amb capacitat de transformació.

2 CONTEXT ACTUAL DE LA SOSTENIBILITAT I AGENDA 2030

En el context actual de crisi climàtica i ambiental, es fa evident la necessitat d'adaptar les nostres formes de vida als canvis que ja s'estan produint i de reduir els nostres impactes sobre el medi ambient. L'objectiu principal ha de ser avançar cap a un desenvolupament sostenible, que permeta satisfer les necessitats del present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per a satisfer les seues pròpies.

El concepte de sostenibilitat es fonamenta en un model d'equilibri entre el creixement econòmic, el benestar social i la protecció i ús racional del medi ambient. Per fer realitat aquest model, cal que tota la societat prenga consciència i actue amb responsabilitat, i en aquest procés, l'Educació Ambiental per a la Sostenibilitat es presenta com una eina imprescindible.

Aquesta educació aporta una visió crítica i informació pràctica sobre la realitat ambiental, social i econòmica actual, i millora la nostra capacitat d'actuar de manera informada i responsable en la presa de decisions que afecten el nostre entorn.

En aquest sentit, l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible es consolida com un marc comú d'actuació global, basat en 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que abracen temàtiques socials, econòmiques i ambientals, desenvolupats en 169 fites concretes. Aquests objectius es plantegen des de la defensa dels drets humans i del medi ambient, i tenen com a finalitat construir un model de desenvolupament inclusiu, sostenible i just, que garantisca el benestar de les generacions actuals i futures.

La declaració aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides en 2015, *"Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible"*, dedica un dels seus objectius a l'educació (ODS 4), i estableix que aquesta ha de

ser inclusiva, equitativa i de qualitat, i ha de promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de tota la vida. En relació amb la sostenibilitat, la meta 4.7 proposa que:

“d'ací a 2030, garantir que tot l'alumnat adquirisca els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, entre altres coses, mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles”.

Així, l'Educació per al Desenvolupament Sostenible (EDS) es configura com una eina fonamental perquè l'alumnat tinga les eines necessàries per a prendre decisions fonamentades, actuar amb responsabilitat i transformar la societat cap a un futur més sostenible, integrant la cura ambiental amb la viabilitat econòmica i el benestar social, sempre amb respecte per la diversitat cultural.

En aquest marc, el Pla de Sostenibilitat de Recursos, Eficiència Energètica i Tractament de Residus del CEIP Poeta Pla i Beltrán es presenta com una fulla de ruta que orienta el treball en sostenibilitat dins del centre escolar. Aquest pla no sols proposa mesures concretes i aplicables per a millorar l'eficiència i la gestió de recursos i residus, sinó que també fomenta la participació activa de tota la comunitat educativa i impulsa l'educació per al desenvolupament sostenible.

Des del centre es reconeix la importància d'avançar, dins de les seues possibilitats, cap a un model de centre més sostenible, conscient i compromés amb el medi ambient. L'educació és el motor del canvi, i aquest pla és una oportunitat per implicar a tota la comunitat educativa —alumnat, professorat, famílies, personal no docent i administració— en un projecte comú que mire cap al futur amb responsabilitat i esperança.

2.1 Marc Normatiu

DECRET 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària

- Article 67. Pla de sostenibilitat de recursos, eficiència energètica i tractament de residus.

Els centres docents col·laboraran amb els tècnics de l'Administració municipal en l'elaboració d'un pla de sostenibilitat de recursos, eficiència energètica i tractament de residus, que formarà part del projecte de gestió.

El pla esmentat haurà de comptar amb l'informe favorable del claustre del professorat i del consell escolar.

- Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.
- Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE).

3 DIAGNÒSTIC INICIAL

3.1 Característiques del centre educatiu i de l'entorn

El CEIP Poeta Pla i Beltrán és un col·legi de règim públic, situat al carrer Calderón de la Barca, S/N, (03440 Ibi, Alacant). Al centre s'integren les etapes educatives d'Infantil 2 anys, segon cicle d'Infantil i tres cicles de Primària, a més de comptar amb un aula UECO.

El col·legi disposa de 14 unitats: 4 d'Infantil, 1 d'UECO i la resta de Primària. Actualment, el centre compta amb 28 docents i 3 educadors, tots compromesos amb l'educació integral i el desenvolupament del potencial de cada alumne i alumna.

Respecte a les instal·lacions, el centre està format per un edifici d'Infantil, un edifici de Primària, un pavelló, una pista esportiva, un parc de Primària, un parc d'Infantil i un menjador, espais concebuts per fomentar l'aprenentatge, el joc, la creativitat i la convivència entre l'alumnat.

El programa lingüístic és plurilingüe i intercultural, establint el valencià i el castellà com a llengües vehiculars, i l'anglès com a llengua estrangera, garantint així una educació completa i oberta al món. La jornada lectiva és de 09:00 a 14:00 hores, amb activitats complementàries per les vesprades fins a les 17:00 hores, afavorint l'enriquiment educatiu i l'acompanyament personalitzat de cada alumne.

En l'àmbit de la sostenibilitat, al centre es promouen iniciatives que despertin la consciència ambiental i el respecte pel planeta:

Reutilització del material escolar i participació en programes similars al Banc de Llibres, amb llibres que poden ser utilitzats durant diversos cursos.

Reducció de residus al menjador i foment de l'ús de carmanyoles i botelles reutilitzables entre l'alumnat.

A més, el centre aposta per l'eficiència energètica i el bon ús dels recursos, amb una il·luminació majoritàriament LED i una atenció constant en la climatització i l'optimització de l'aigua, sempre amb l'objectiu de formar alumnes conscients i responsables amb el seu entorn.

Pel que fa a la mobilitat, la majoria d'alumnes es desplacen a peu, aprofitant el petit nucli urbà i fomentant hàbits saludables i respectuosos amb el medi ambient, encara que també s'utilitza cotxe i autobús quan és necessari.

4 PLA D'ACCIÓ

El Pla d'Acció per al centre escolar és un conjunt d'accions concretes encaminades a solucionar els problemes que s'han detectat en el Diagnòstic i que s'han considerat prioritaris.

El Pla d'Acció incorpora únicament accions directes, és a dir, no aquelles que pensem que haurien de fer altres entitats o terceres persones, sinó les que es poden assumir i dur a terme per les persones i amb els recursos amb què compta la comunitat educativa.

La tipologia de les accions és tal que, en general, la seua execució pot recaure principalment sobre l'alumnat, amb l'ajuda del professorat, les mares i els pares.

La realització de cadascuna de les accions s'encarrega a un grup-classe determinat, i seran normalment les alumnes i els alumnes representants d'aquest grup els qui lideraran el projecte, amb l'ajuda del seu docent, que pot ser la seua tutora o tutor o una altra persona.

Són elles i ells qui s'han d'organitzar per planificar el desenvolupament de la seua acció, marcant terminis, identificant necessitats, aconseguint recursos, coordinant la forma de treballar i superant les dificultats que vagen sorgint.

El Pla d'Actuació mobilitzarà a tots o a la majoria dels nivells del centre educatiu, a les famílies, al claustre, a l'equip directiu i, idealment, a l'ajuntament i altres entitats, per treballar conjuntament i de manera organitzada per millorar la situació del centre respecte al tema que s'està treballant.

Els recursos econòmics necessaris per a dur a terme les accions eixiran dels propis amb què compte el centre, dels que s'aconseguien mitjançant ajudes i subvencions i dels que es pugen captar a través d'accions destinades al finançament del Pla d'Actuació.

Així mateix, els mitjans materials necessaris seran els propis del centre, els que li puga prestar l'ajuntament o altres administracions, i els que es pugen aconseguir a través de la col·laboració de les famílies.

Moltes de les accions podran realitzar-se en horari lectiu, ja que comporten l'adquisició de competències incloses en el currículum de diferents àrees. No obstant això, a algunes activitats, per les seues característiques, se'ls dona un format extracurricular.

En algunes ocasions serà necessari comptar amb personal especialitzat per a realitzar tasques que no es pugen atribuir a funcions educatives i que no pugen ser assumides per familiars.

A continuació, s'exposen algunes de les mesures que es pretenen dur a terme.

4.1 Consum energètic:

Completar la il·luminació LED

El sistema d'il·luminació del centre funciona majoritàriament amb bombetes LED, sent aquesta l'opció més eficient energèticament. Tenint en compte que encara queden algunes lluminàries en estances concretes on es mantenen bombetes de tipus fluorescent, aquesta acció consistirà en el seu canvi per bombetes LED de

baix consum, aconseguint així que tota la il·luminació del centre complisca els criteris més alts d'eficiència energètica.

D'altra banda, també és possible fer més eficient l'ús de la il·luminació. Tenint en compte l'orientació del centre, hi ha zones que reben bastant insolació durant els matins, per la qual cosa s'hauria d'aprofitar al màxim aquesta llum natural i procurar encendre les lluminàries només quan resulte realment necessari. No obstant això, en la part del centre menys il·luminada serà inevitable en moltes ocasions l'encesa de les lluminàries, per la qual cosa la renovació d'aquestes tindrà prioritat en aquest sector.

- Responsables de l'acció: Responsable de Manteniment del Centre.
- Elements d'èxit: Canvi de totes les lluminàries convencionals del centre per bombetes LED.
- Cost aproximat: 100 €.

Detectors de presència amb sensor de llum natural

Actualment no hi ha detectors de presència instal·lats al centre.

Aplicats a l'enllumenat interior, els detectors de presència com a mecanisme d'encesa permetrien reduir el consum d'electricitat, evitant un ús innecessari de la llum quan les estances estiguen desocupades. Es recomana que els detectors tinguen incorporats sensors de llum ambiental per a detectar la quantitat de llum natural present a l'estança i evitar l'encesa de la il·luminació artificial quan no siga necessària, estalviant així consum energètic.

Podrien instal·lar-se en passadissos, magatzems, lavabos i altres estances on es considere convenient. Atés que els detectors de presència simples són més econòmics que aquells que integren la detecció de llum natural, s'haurien de prioritzar els primers en les estances on no hi ha il·luminació natural en cap cas, i els segons en aquelles que disposen de finestres que permeten una il·luminació natural.

A més, per a complementar aquestes accions, es poden dur a terme activitats de comunicació i conscienciació amb l'alumnat, en les quals se'ls explique la importància d'apagar les llums sempre que no s'estiga en una sala concreta o quan

sigas suficient la llum solar. Aquestes activitats s'integrarien dins del programa d'educació sobre eficiència energètica i ús responsable de l'aigua, descrit anteriorment.

- Responsable de l'acció: Ajuntament.
- Elements d'èxit: Instal·lació de detectors de presència en diferents estances del centre.
- Cost aproximat: 25 € els detectors simples i 35 € els detectors amb sensor de llum natural.

4.2 Consum de materials

Una altra manera de promoure la sostenibilitat en el centre passa per continuar fomentant la reutilització del material escolar entre l'alumnat i les seues famílies, aprofitant els materials del curs passat que es mantenen en bones condicions i renovant només allò necessari. D'aquesta manera, les famílies poden contribuir a generar menys residus i també estalviar diners.

Així mateix, és preferible fomentar la compra a productors locals sempre que siga possible, reduint així l'impacte del transport de mercaderies, i promoure la compra de productes amb etiqueta ecològica, com ara el paper amb el distintiu FSC i material recarregable com bolígrafs, agendes i llibretes.

El centre compta amb un programa del Banc de Llibres, que fomenta l'ús responsable i compartit dels llibres de text, de manera que poden passar, en condicions adequades, d'uns alumnes a altres i ser utilitzats durant diversos cursos. Convé continuar amb aquest programa al centre, ja que promou la reutilització i aposta per la sostenibilitat.

Per a això, durant el curs es fomentarà l'ús coherent dels llibres, és a dir, tractar-los bé, no ratllar-los indiscriminadament, etc., pensant que l'any següent un altre alumne podrà fer-ne ús.

Els llibres es recolliran en finalitzar el curs i es deixaran exposats abans de començar el següent perquè l'alumnat pugues veure de quins pot disposar i quins necessita comprar.

- Responsables de l'acció: Tutor o tutora i alumnat de l'últim curs.
- Elements d'èxit: Continuar amb el banc de llibres, aportar llibres i que siguen utilitzats per l'alumnat del curs següent. Promoure la compra de material en comerços locals i la seua reutilització.
- Cost aproximat: Sense cost.

4.3 Consum d'aliments i malbaratament alimentari

Un àmbit important d'actuació i millora per a reduir la petjada ambiental del centre és l'alimentació. Tenint en compte que l'alimentació de les persones suposa un 52 % de la seua petjada ambiental, hi ha un gran marge de millora per a reduir els impactes sobre el medi ambient.

L'alimentació està present en els centres escolars al menjador, al pati i en algunes celebracions. En aquest cas, centrant-nos en el menjador escolar, en ocasions es desconeix la procedència dels aliments que es serveixen, si són frescos i d'agricultura ecològica, si provenen d'agricultura local i la quantitat d'aliments que es desaprofiten.

Per a reduir la petjada ecològica dels aliments, es recomana que els productes siguen de temporada i de proximitat per a disminuir les emissions relacionades amb el transport i evitar la necessitat d'importar aliments de zones llunyanes, al mateix temps que es redueix l'ús d'envasos i plàstics. A més, aquests aliments respecten el cicle natural de producció. D'altra banda, els aliments ecològics són més saludables i prevenen la contaminació de l'entorn, ja que utilitzen fertilitzants i pesticides més respectuosos amb el medi ambient. Així mateix, una alimentació més sana, variada i equilibrada manté el bon funcionament de l'organisme i ajuda a prevenir futures malalties.

Per tant, per a una alimentació més saludable i sostenible, el centre ha de prioritzar empreses de restauració que treballen sota paràmetres de salut, sostenibilitat i justícia social. També, el Consell Escolar i l'Ajuntament han de treballar conjuntament per a incorporar en els plecs dels menjadors escolars criteris de sostenibilitat ambiental i social. A més, cal assegurar que en els menús escolars es redueix la proteïna animal per altres com les llegums o proteïnes vegetals i

s'incorpora fruita i verdura de temporada, de proximitat i agroecològiques, alhora que es redueixen els aliments amb greixos saturats, sucre i sal i els envasos d'un sol ús.

Els residus que no es puguem evitar generar s'han de portar a la compostadora que s'implantarà al centre per a produir compost que serà utilitzat en el futur hort ecològic, tancant així el cicle dels nutrients. A més, el menjar que sobra es pesarà per tal d'evitar desapfitaments i optimitzar els recursos.

- Responsables de l'acció: Consell Escolar i Ajuntament.
- Elements d'èxit: Preparar menús més sostenibles i saludables. Reducció visible dels residus generats i control del menjar sobrant.
- Cost aproximat: Sense cost.

4.4 Implantació de la compostadora escolar.

Al centre, la idea és implementar una compostadora proporcionada per l'Ajuntament. Aquesta compostadora recollirà les restes orgàniques generades al menjador i les transformarà en compost, un adob natural i ric en nutrients que després s'utilitzarà a l'hort escolar.

Aquesta acció ajuda a la sostenibilitat perquè:

Redueix els residus que acabarien a l'abocador.

Tanca el cicle dels nutrients, aprofitant els recursos de manera natural.

Fomenta una alimentació i un consum més responsables, conscienciant l'alumnat sobre l'aprofitament dels aliments.

Millora la qualitat del sòl de l'hort i de les plantes del centre sense necessitat d'adobs químics.

- Responsable de l'acció: Ajuntament.
- Elements d'èxit: Instal·lació correcta de la compostadora, recollida regular de residus orgànics i producció de compost usable a l'hort.
- Cost aproximat: Sense cost (proporcionada per l'Ajuntament).

4.5 Reducció de residus

En els centres escolars pot arribar a acumular-se una gran quantitat de residus si s'abusa dels productes alimentaris envasats. Aquest problema es pot seguir reduint fomentant l'ús d'envasos reutilitzables per al menjar i la beguda que l'alumnat porta de casa. Per això, cal continuar conscienciant tant l'alumnat com les seues famílies, com ja s'ha fet anteriorment amb l'ús de carmanyoles, botelles i bosses reutilitzables.

A més, és preferible que els alumnes consumisquen aliments locals i de temporada, així com aliments fets a casa (com fruites o entrepans), abans que productes processats i envasats que poden ser menys saludables.

Per a això, es realitzarà una campanya de foment al centre sobre l'ús de materials reutilitzables, en la qual seran els alumnes de penúltim curs els encarregats de dur-la a terme, creant cartelles i infografies de forma manual per aconseguir que l'alumnat deixe d'utilitzar paper d'alumini i altres elements d'un sol ús, i es promoga el consum d'aliments saludables. A més, es podrà marcar un dia a la setmana com a "dia de l'esmorzar saludable", en el qual tots els alumnes esmorzaran fruita de temporada.

Atès que existeix jornada contínua, el dia de la fruita es podria afegir algun altre aliment sa, evitant productes industrials, per assegurar que els alumnes puguin aguantar les hores de classe sense problemes.

- Responsables de l'acció: Tutor o tutora i alumnes de penúltim curs.
- Elements d'èxit: Creació de la campanya i del dia de l'esmorzar saludable.
Reducció visible de l'ús del paper d'alumini i materials d'un sol ús.
- Cost aproximat: Només material del centre (paper, cartolines, etc.).

4.6 Mobilitat sostenible

El xicotet nucli urbà, amb distàncies curtes, facilita que la majoria de l'alumnat puga acudir al centre caminant des de casa, evitant així el trànsit de vehicles, els embussos i la contaminació atmosfèrica. Quan les distàncies impedeixen anar a peu, es fomentarà l'ús de la bicicleta, patins o del transport públic abans que el vehicle privat, destacant el seu caràcter més ecològic i econòmic. Per facilitar-ho,

es preveu la instal·lació d'aparcabicis a l'entrada del centre i la promoció de compartir vehicles quan sigui necessari.

A més, es proposa la realització de dos carreres solidàries al centre:

- “Save the Children”: una cursa a peu amb la participació de tot l'alumnat.
- “Pedalejant amb Ainoa”: una activitat amb bicicleta i patins.

Ambdues activitats són solidàries i, a més, fomenten la mobilitat activa i saludable entre els alumnes. També es poden combinar amb altres accions com el Dia de la bicicleta i la Setmana sense cotxe, promovent l'ús de mitjans de transport sostenibles.

A més, es continuarà amb la formació en educació vial, ensenyant a respectar les senyals de trànsit i promovent hàbits responsables de mobilitat.

- Responsables de l'acció: Tots els tutors i tutores del centre i Consell Escolar.
- Elements d'èxit: Instal·lació d'aparcabicis, celebració de les dues carreres solidàries, Dia de la bicicleta, Setmana sense cotxe i educació vial continuada.
- Cost aproximat: Sense cost.

4.7 Compromís amb el reciclatge

Actualment, el centre no compta amb suficient dotació de cubs o papereres per separar els diferents residus (restes, orgànic, paper i cartró, envasos) a les aules, passadissos o al pati. A més, la separació correcta encara necessita millorar-se, ja que l'alumnat no sempre recicla bé els seus residus.

Cal destacar que la recollida de la fracció orgànica s'ha implantat recentment, per la qual cosa convé aplicar també la separació d'aquest residu al centre.

Per tant, l'objectiu serà la instal·lació de recipients per al reciclatge (papereres, cubs, caixes o l'opció que es considere més adient), al mateix temps que es treballa per millorar les nocions sobre el reciclatge dels alumnes, educant en la separació adequada dels residus i en la pauta de les tres erres: reduir, reutilitzar i reciclar.

- Responsables de l'acció: Consell Escolar i Ajuntament.
- Elements d'èxit: Dotació de cubs per al reciclatge.

- Cost aproximat: 12 € per cada paperera i 75 € per cada contenidor de 120 litres.

4.8 Educació ambiental

L'educació ambiental s'ha d'incloure dins de les iniciatives que realitzen les entitats públiques i privades en l'àmbit educatiu. Considerada com un principi didàctic, l'educació ambiental s'aplica a totes les relacions d'ensenyament–aprenentatge, tant en l'educació formal com en la no formal.

Per als programes formatius i de dinamització de l'alumnat cal tenir en compte el següent:

- Tots els elements conceptuals implicats (recurs natural, residu, separació selectiva, reducció de consums, reutilització, reciclatge, consum responsable, etc.) han d'estar clars per comprendre tot el procés de sostenibilitat.
- Conèixer les idees prèvies dels alumnes i, a partir d'elles, introduir la nova informació, donant una visió general de la sostenibilitat ambiental.
- Crear situacions d'aprenentatge motivadores, promovent la participació, el debat i la recerca de solucions.
- L'educació ambiental és una educació enfocada a l'acció. A partir d'un anàlisi o diagnòstic inicial, cal plantejar objectius i propostes per realitzar accions i canvis d'actitud que milloren el nostre entorn natural.
- Realitzar activitats finals de síntesi que serveixin per recordar, globalitzar el procés i comunicar-lo als altres. És molt important comunicar sempre els resultats per permetre comprendre el sentit i la importància de les accions realitzades.
- Sempre que siga possible, transversalitzar l'educació ambiental en la resta del currículum del centre, utilitzant recursos educatius relacionats amb qüestions ambientals.

Alguns exemples proposats:

- Ensenyar a comptar als xiquets i les xiquetes a matemàtiques utilitzant residus en lloc dels exemples tradicionals com les pomes.

- Utilitzar ampolles de plàstic usades, plenes de sal de colors, com a cons per a la realització d'educació física.
- Realitzar comprensió lectora de textos relacionats amb temes ambientals d'actualitat.

Els models d'activitats que es plantegen a continuació poden ser incorporats, amb les corresponents adaptacions al currículum educatiu de manera flexible en els diferents nivells educatius, i tenen com a objectiu, d'acord amb l'orientació actual del currículum, dotar l'alumnat de les competències bàsiques per utilitzar de manera integrada coneixements conceptuals, habilitats i actituds en la comprensió del problema del canvi climàtic i preparar-los per actuar de manera crítica en la seva solució.

4.9 Implantació d'un hort escolar

La idea és crear un hort escolar com a eina didàctica amb múltiples beneficis relacionats amb la sostenibilitat: promou la consciència sobre la cura i respecte del medi ambient, fomenta una alimentació saludable i el coneixement dels productes locals de temporada, combat el sedentarisme, incentiva el treball col·laboratiu i la companyonia, i permet prendre consciència sobre la utilitat dels residus orgànics com a adob, entre altres.

Encara que no és necessari comptar amb un gran espai de terra, es poden utilitzar opcions adaptades a espais reduïts i amb inversions petites, com ara caixes de fusta a mode de grans testos. L'hort hauria d'ubicar-se en un lloc adequat pel que fa a insolació i proper a una font d'aigua. També es poden utilitzar materials reciclats com botelles, iogurts, tetrabriks, caixes de fruita, etc.

És important que cada curs, amb el seu tutor o tutora, pugui cultivar una parcel·la o un test propi, de manera que des del començament fins al final del seu pas pel centre puguin anar progressant en la gestió dels cultius. Així mateix, cal que hi haja una persona responsable del manteniment general de l'hort per evitar que es desati.

Cal assenyalar que aquesta és la idea, però encara no s'ha posat en marxa. L'any passat (curs 2024-2025) es va intentar fer un hort escolar, però finalment va acabar convertint-se en un jardí a causa dels pocs recursos disponibles a l'aula UECO.

- Responsables de l'acció: Cada tutor amb el seu curs.
- Elements d'èxit: Realització d'un petit hort per curs.
- Cost aproximat: Si s'utilitzen materials reciclables, el cost serà mínim; si cal comprar algunes eines, terra i plantes, pot suposar uns 150 €.

4.10 Visites al medi natural o urbà

La sostenibilitat, com a filosofia que integra la cura ambiental, aposta per una gestió responsable del medi i per la conservació de la biodiversitat. Per això, partint de la base que per voler protegir alguna cosa primer cal conèixer-la i valorar-la, aquest objectiu pretén que l'alumnat i el personal docent del centre puguin conèixer i apreciar l'entorn natural que els envolta, potenciant així la seua consciència i sensibilització davant de la degradació del medi.

Com a exemple de visita, els alumnes podrien acudir a l'Estació Biològica de Torretes, on podrien observar la flora i fauna local i conèixer més sobre la biodiversitat mediterrània.

- Responsables de l'acció: Tutors i tutores dels cursos implicats, amb coordinació del Consell Escolar.
- Elements d'èxit: Participació activa de l'alumnat, aprenentatge pràctic i conscienciació ambiental.
- Cost aproximat: Transport i material per tallers; si les visites són guiades i subvencionades, pot ser gratuït.

4.11 Cinema ambiental a les tutories

Amb l'objectiu que les xiquetes i els xiquets del centre tinguen una visió més clara sobre la importància de la cura del medi i sobre les conseqüències del canvi climàtic, es proposa que durant les sessions de tutoria es visualitze una pel·lícula infantil o un documental de temàtica ambiental. Així, l'alumnat pot relacionar alguns conceptes amb més facilitat, al poder observar-los a través de la pantalla.

Algunes de les pel·lícules que es poden proposar són: WALL-E: batalló de neteja (2008) o LORAX: en busca de la trífula perduda (2012). Entre els documentals recomanats es troben "HOME" (2009) i "100% fet de residus" (2009). Aquestes

propostes poden veure's gratuïtament a través de YouTube o altres plataformes educatives en línia.

- Responsables de l'acció: Cada tutor amb el seu curs.
- Elements d'èxit: Visionat de pel·lícules i/o documentals de temàtica ambiental, comprensió i debat posterior entre l'alumnat.
- Cost aproximat: Gratuït si s'utilitzen recursos a YouTube o plataformes en línia.

4.12 Coordinació amb l'Ajuntament d'Ibi per a campanyes ambientals

Actualment, l'Ajuntament d'Ibi està duent a terme actuacions de comunicació i educació ambiental. L'Ajuntament involucra el col·legi en aquestes actuacions, però és possible que no sempre es tinguen en compte algunes de les necessitats específiques del centre.

Per tant, seria recomanable que el col·legi facilitara a l'Ajuntament una llista de campanyes, actuacions o accions que els agradaria realitzar. D'aquesta manera, quan l'Ajuntament pugui optar a subvencions d'aquest tipus, no es deixarien escapar per desconeixement.

- Responsables de l'acció: Consell Escolar i Ajuntament d'Ibi.
- Elements d'èxit: Enviament de la llista de necessitats al consistori i inclusió en futurs projectes subvencionats.
- Cost aproximat: Sense cost.

5 DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

La conscienciació, la difusió del coneixement i la participació activa de les institucions, organitzacions, ciutadania i altres agents clau constitueixen un pilar fonamental sobre el qual assentar una adequada implementació de les directrius i objectius del projecte. Una gran part de l'èxit depèn de la comprensió dels seus objectius i continguts per part de totes les persones implicades, així com del diàleg participatiu i col·laboratiu que es genere al voltant de la seua aplicació.

És essencial atendre tant la comunicació en línia —que aprofita els recursos d'internet— com la comunicació fora de línia, mitjançant accions presencials o

materials físics. Per tal de garantir una difusió efectiva i inclusiva, s'elaborarà una estratègia comunicativa que facilite la difusió i sensibilització sobre el projecte i el seu procés participatiu.

Una vegada aprovat, es durà a terme una presentació pública amb l'objectiu que tota la ciutadania pugua conèixer el projecte i accedir al seu contingut. Per garantir una difusió efectiva i transparent, la comunicació i la difusió es realitzaran principalment a través de la plataforma WebFamilia i del canal de Telegram, on s'oferirà informació actualitzada, recursos i espais de participació. Així mateix, es publicarà el contingut a la web de l'Ajuntament, reforçant la transparència i la rendició de comptes de l'entitat local.

Com a complement, la informació també es farà arribar mitjançant xarxes socials, cartells i tríptics informatius, fomentant així una comunicació pròxima, accessible i participativa amb la ciutadania.

6 SEGUIMENT I AVALUACIÓ

El seguiment i l'avaluació del Pla de Sostenibilitat de Recursos, Eficiència Energètica i Tractament de Residus del CEIP Poeta Pla i Beltrán són processos essencials per garantir la seua eficàcia, coherència i continuïtat en el temps. Aquests processos permeten comprovar si les accions proposades s'estan duent a terme d'acord amb els objectius inicials, valorar-ne els resultats i identificar possibles aspectes de millora per a futurs cursos.

L'avaluació del pla tindrà un caràcter continu i participatiu, implicant a tota la comunitat educativa —equip directiu, professorat, alumnat, famílies i personal no docent— per assegurar una visió global i compartida dels progressos aconseguits.

6.1 Objectius del seguiment i l'avaluació

- Comprovar el grau de compliment de les accions previstes al pla.
- Analitzar l'eficàcia de les mesures aplicades en relació amb la sostenibilitat, l'eficiència energètica i la reducció de residus.
- Detectar dificultats o necessitats sorgides durant la implementació de les accions.

- Promoure la participació activa i la corresponsabilitat de tots els membres de la comunitat educativa.
- Incorporar millores i reajustaments que permeten garantir la continuïtat i la viabilitat del pla en el temps.

6.2 Estructura del seguiment

El seguiment es durà a terme de manera trimestral per part de l'equip directiu i el professorat implicat en les activitats del pla. Es revisaran les accions realitzades, els objectius assolits i les necessitats de millora.

A més, es farà una avaluació final anual, coincidint amb el tancament del curs escolar, en la qual es recolliran les conclusions generals i les propostes per al curs següent.

6.3 Instruments d'avaluació

Per garantir una valoració objectiva i completa, s'utilitzaran diversos instruments i indicadors, com ara:

- Fulls de registre i observació per part del professorat i l'alumnat.
- Reunions de seguiment trimestrals per compartir avanços, dificultats i propostes.
- Qüestionaris i enquestes dirigides a alumnat, famílies i personal docent per conèixer el grau de satisfacció i implicació.
- Informe anual de sostenibilitat, elaborat per l'equip docent responsable del pla, que arreplegarà els resultats obtinguts i recomanacions per al curs següent.
- Evidències gràfiques (fotografies, vídeos, murals o presentacions) de les activitats i accions realitzades.

6.4 Indicadors de seguiment

Els principals indicadors quantitatius i qualitatius a tindre en compte seran:

- Percentatge d'accions executades respecte a les planificades.
- Grau de participació de l'alumnat, famílies i professorat.
- Reducció del consum energètic (llum, aigua, calefacció).

- Quantitat de residus separats per tipus i millora en la taxa de reciclatge.
- Ús i manteniment de la compostadora i de l'hort escolar.
- Incorporació d'activitats d'educació ambiental en les àrees curriculars.
- Nombre de comunicacions realitzades mitjançant WebFamília, Telegram i altres canals.
- Nivell de satisfacció de la comunitat educativa respecte al desenvolupament del pla.

6.5 Avaluació final i propostes de millora

En finalitzar cada curs escolar, l'equip docent elaborarà un informe final d'avaluació que recollirà:

- Les accions completades amb èxit i els resultats obtinguts.
- Les accions pendents o que requereixen una nova planificació.
- Les bones pràctiques detectades que poden ser compartides amb altres centres.
- Les propostes de millora per al curs següent, tenint en compte els recursos disponibles i les necessitats observades.

Aquest informe es presentarà al Consell Escolar del centre per a la seua valoració i aprovació, i posteriorment es difondrà entre la comunitat educativa a través de WebFamília i Telegram, assegurant així la transparència i la rendició de comptes.

6.6 Continuïtat i revisió del pla

El Pla de Sostenibilitat tindrà un caràcter dinàmic i revisable, adaptant-se a les noves circumstàncies, necessitats i reptes que poden sorgir. Cada dos cursos escolars, es revisarà de manera integral per actualitzar objectius, incorporar noves accions i reforçar aquelles que hagen tingut més impacte positiu.

Amb aquest sistema de seguiment i avaluació continuada, el CEIP Poeta Pla i Beltrán reafirma el seu compromís amb la sostenibilitat, la responsabilitat ambiental i l'educació com a eina de transformació social, formant ciutadans i ciutadanes conscients, crítics i compromesos amb el futur del nostre planeta.

7 BIBLIOGRAFIA I RECURSOS WEB

7.1 Bibliografia

- Generalitat Valenciana (2022). Pla d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana (PEACV). Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.
- Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO). (2023). Estrategia Española de Economía Circular 2030.
- UNESCO (2017). Educación para el Desarrollo Sostenible: objetivos de aprendizaje. París: UNESCO.
- Generalitat Valenciana (2020). Projectes d'Educació Ambiental i Desenvolupament Sostenible (EADS) als centres educatius.
- Conselleria d'Educació, Cultura i Esport (2021). Guia per a l'elaboració de Plans de Sostenibilitat als Centres Educatius.
- ONU (2015). Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. Nacions Unides.
- Ajuntament d'Ibi (2024). Pla Local de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Fundación Ecología y Desarrollo (ECODES) (2022). Guía de buenas prácticas ambientales en centros educativos.

7.2 Recursos web

- Generalitat Valenciana – Educació Ambiental:
<https://mediambient.gva.es/va/web/educacion-ambiental>
- Ministeri per a la Transició Ecològica (MITECO):
<https://www.miteco.gob.es/>
- UNESCO – Educació per al Desenvolupament Sostenible (EDS):
<https://es.unesco.org/themes/education-sustainable-development>
- Institut Valencià de Competitivitat Empresarial (IVACE) – Eficiència Energètica: <https://www.ivace.es/>
- Ecoembes – Reciclatge i economia circular:
<https://www.ecoembes.com/>

- 🌿 Fundación Ecomar – Educació ambiental i sostenibilitat escolar:
<https://www.fundacionecomar.org/>
- ☀️ Replantea't: recursos per a l'aula i projectes escolars sostenibles (GVA):
<https://replanteat.gva.es/>
- 🌱 Ecoescuelas – Programa internacional d'educació ambiental:
<https://www.ecoescuelas.org/>
- 📖 Agenda 2030 – Objectius de Desenvolupament Sostenible:
<https://www.agenda2030.gob.es/>